

Input Windesheim internetconsultatie betreffende de Wet leeruitkomsten hoger onderwijs

De wetgever wil met dit wetsvoorstel ruimte creëren voor studenten om een gepersonaliseerde leerroute binnen de opleiding te kunnen ontwikkelen. Door met leeruitkomsten te werken kunnen opleidingen aansluiten bij de relevante kennis en kunde die studenten al bezitten en dit kan bijdragen aan flexibeler, aantrekkelijker en toegankelijker hoger onderwijs. Dat is een koers die Windesheim van harte toejuicht.

Windesheim ziet in de voorgestelde wetgeving nog wel een aantal punten dat het voor bepaalde opleidingen mogelijk minder aantrekkelijk maakt om te werken met leeruitkomsten. In de voorgestelde wetgeving wordt onderscheid gemaakt tussen onderwijseenheden en eenheden van leeruitkomsten: een opleiding bestaat uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden of uit een samenhangend geheel van eenheden van leeruitkomsten. Dat zou geïnterpreteerd kunnen worden als een verplichting om voor de hele opleiding(svariant) één keuze te maken: deze bestaat uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden ofwel uit een samenhangend geheel van eenheden van leeruitkomsten. Een dergelijke keuze voor het één of het ander voor de gehele opleiding(svariant) vindt Windesheim onwenselijk, omdat juist ook de mengvorm interessant kan zijn. Bovendien zou een mengvorm het voor opleidingen mogelijk maken om flexibilisering stapsgewijs in te voeren. Wanneer het werken met eenheden van leeruitkomsten doorgevoerd moet worden in de gehele opleiding, is het voor opleidingen die minder ver zijn in de flexibilisering minder aantrekkelijk om hierin stappen te zetten.

De mogelijke dichotomie tussen onderwijseenheden en eenheden van leeruitkomsten is niet alleen lastig voor opleidingen, maar kan ook voor studenten lastig zijn. Het zou namelijk niet zo moeten zijn dat je min of meer gehouden bent voor een van beide te kiezen. Hoewel de wetgeving voor de student in de mogelijkheid voorziet om, wanneer gewerkt wordt met eenheden van leeruitkomsten, gebruik te maken van onderwijseenheden om de eenheden van leeruitkomsten aan te tonen, is dit andersom niet het geval.

Een ander punt dat het voor opleidingen mogelijk minder aantrekkelijk maakt om te werken met leeruitkomsten, is de buiten toepassing verklaring van het studieadvies ex artikel 7.8b WHW. We kunnen ons goed voorstellen dat het werken met een bindende afwijzing in veel gevallen niet past wanneer gewerkt wordt met eenheden van leeruitkomsten. Er is echter een enorme variatie aan opleidingen en inrichtingen denkbaar waardoor het niet per definitie zo is dat een bindende afwijzing niet passend is. Het zou zonde zijn als opleidingen afzien van het werken met eenheden van leeruitkomsten enkel omdat er geen bindende afwijzing aan het studieadvies mag worden verbonden.

Daarnaast ziet Windesheim een aantal meer algemene knelpunten:

- In het wetsvoorstel wordt vrij gedetailleerd aangegeven wat er in het studieplan van een student moet worden vastgelegd wanneer gewerkt wordt met eenheden van leeruitkomsten. Daarbij wordt zeer expliciet vastgelegd dat bij de inrichting en afstemming van het studieplan rekening wordt gehouden met de uitgangspositie, werksituatie en kenmerken en behoeften van de student. De vraag die direct opkomt is: Wat als in dat studieplan niet helemaal rekening gehouden kan worden met uitgangspositie, werksituatie en kenmerken en behoeften van de student?

Nergens in de wet of Memorie van Toelichting wordt gesproken over zaken als organiseerbaarheid en werkdruk. Het werken met eenheden van leeruitkomsten lijkt dan ook een onevenredig zware (zorg)plicht met zich mee te brengen met de nodige risico's voor de instelling.

- In het wetvoorstel wordt het valideren van buiten de opleiding opgedane kennis, inzicht en vaardigheden bij eenheden van leeruitkomsten belegd bij de examencommissie. In de Memorie van Toelichting wordt aangegeven dat valideren bijvoorbeeld kan plaatsvinden door middel van een portfolio assessment, een criteriumgericht interview of een combinatie van toetsvormen. Dit is een vorm van een toetsing en één die inderdaad uitstekend past bij het leerwegaafhankelijk toetsen via eenheden van leeruitkomsten. In de systematiek van de WHW is die taak van toetsing echter exclusief belegd bij de examinerator op grond van 7.12c WHW. Naast dat het onwenselijk is dat die systematiek doorbroken wordt, zou het ook een omvangrijke taak leggen bij examencommissies waarop zij momenteel in elk geval niet ingericht zijn.

Zoals aangegeven ondersteunt Windesheim de doelen van deze wetgeving volledig. We zien echter graag op een aantal punten enige aanpassing of verheldering, zodat er meer ruimte ontstaat in de mate waarin een opleiding flexibiliseert en opleidingen nog meer gestimuleerd kunnen worden om die ruimte te benutten.

College van Bestuur Windesheim